

ЗВЕРНЕННЯ

до учасників Всеукраїнської наукової конференції «Соборність України: історія та сучасність»

Шановні учасники конференції!

Від імені Президії Національної академії наук України та співorganizatorів Всеукраїнської наукової конференції «Соборність України: історія та сучасність» – Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України і Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського – вітаю учасників конференції. Цей науковий захід присвячено актуальній, не лише з наукової, але й з політичної точки зору, проблемі. Тема соборності України по-особливому звучить нині, коли наш народ знову змушений стати на свій захист та захист своєї держави, як це було й понад сто років тому.

Акт Злуки, прийнятий на віче на Софійському майдані 22 січня 1919 року, – визначна віха нашої історії. Ця доленосна подія навечно закарбувалась у пам'яті народу України. Оцінюючи тогочасні події, необхідно підкреслити їх історичну детермінованість, опертя на споконвічну мрію українства про незалежну і соборну державу. Зрештою, це був породжений революційною боротьбою вияв волі українців до етнічної й територіальної консолідації, свідчення могутнього потягу до формування політичної нації.

Як відомо, тогочасні соборницькі устремління українців через низку суб'єктивних і об'єктивних чинників не були втіленими в життя. Однак нереалізованість Акта Злуки не може перекреслити його історичної та ідейно-політичної значущості. Адже це був приклад усвідомленого об'єднавчого руху, цивілізованого збирання етнічних територій в єдиній суверенній державі. Цей приклад єднання залишив глибокий слід у долі та історичній пам'яті українського народу, а в наступні десятиліття незмінно залишався потужним інтеграційним чинником та високим ідейним імперативом усіх без винятку політичних сил і таборів.

Варто зазначити, що наукові розвідки, пов'язані з проблемою соборності України, здійснювалися переважно в межах історичної науки. Запропонований оргкомітетом конференції підхід до висвітлення важливої й актуальної наукової проблеми передбачає, з одного боку, – залучення чималого корпусу історичних наукових досліджень та їх узагальнення, з другого – пошук нових, продиктованих часом підходів до концептуалізації феномену соборності – в контексті сучасних викликів та загроз. Тож, ще раз варто наголосити на актуальності теми конференції з огляду на необхідність «осучаснення» ідеї соборності, розроблення її цілісної концепції та визначення основних напрямів суспільної інтеграції та консолідації. Адже, як казали давні латиняни, «ubi concordia, ibi victoria» (де злагода, там перемога). Дійсно, лише консолідоване суспільство здатне захистити суверенітет і територіальну цілісність держави, відродження її економіки, дозволить розв'язати нагальні проблеми нинішнього та повоєнного періодів державотворення – через узгодженість дій, підвищення рівня суспільної довіри та об'єднання зусиль задля досягнення спільної мети.

Цим та іншим проблемам сучасного періоду державотворення присвячені виступи учасників конференції. Вона об'єднала науковців усіх регіонів України. До роботи конференції долучилися й студенти співорганізаторів наукового заходу – Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського.

Організація наукових та науково-практичних заходів, присвячених проблемам Української революції, української державності та соборності України є вже усталеною традицією. Кожний такий захід, так само як і нинішня конференція, знаменує певну віху в дослідницькому освоєнні надзвичайно важливої тематики й залишає по собі матеріали доповідей, збірники статей, а головне – нові ідеї, як результат наукового пошуку.

Олег Рафальський,

віцепрезидент Національної академії наук України,
директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень
ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України, академік НАПН України